Essimene tük, mis Tamme Peetrile walitsuse algamisel ete tuli, olid rõuged, mis — kes teab kust sisse kanntud — ühes talus kaks inimest sängi pannud. Et kuri tõbi sealt laiemale ei peaseks liikuma, anti kogukonna walitsuse poolt sedamaid kindlat käsku, rahwa läbistiku käimist tõbe perega wähendada. Iga wõõra pere inimesele keelati sinna minna, ehk kelle tallitus siiski teda sundis sinna minema, ei tohtind mite tupa astuda, waid pidi kas õue peal, ehk weel parem wärawa ees rõuge tõbiste majarahwaga rääkima, aga mite nende külge puutuma. Need, kellel haigedega tegemist ei olnud, pidid ennast eemal hoidma ja iseäranis üks mõistlik wana inimene haigede tallitamist toimetama. Haigid kästi enam wilus kui üleliig soojas kambris pidada ja iga pääw wärsket tuuleõhku tupa lasta. Tõbi juhtus õnnekorral kerge olema, nõnda et arsti abi paljo tarwis ei läinud. Aega mööda saiwad haiged terwaks, ilma et tõbi ennast laiemale oleks lahutanud. Et teiste inimeste külge hakawad tõbed arwast nii kitsas piirtes, kaugemale minemata ärakustuwad, tuleb enam õnnes arwata, kui kogukonna wanema hoolekandmise rehnung peale kirjutada; siiski on tõsi, mis iga tähelpaneja nääb, et meie mõistlikul wiisil tõbede wäljalahutamist wõime wähendada. Saaksid igas kohas, kus rõuged ennast näitawad, tõbised teistest inimestest äralahutud, siis ei ulataks tõbi ial nii kaugele, kui seal sünnib, kus midagi nende warjamiseks ei tehta. Käsu järel peawad niisugused tõbed, kus neid liikumas, sillakohtu ülesantama, mis sagedast wast tehakse, kui juba rohkem inimesi haigeks jäänud. Mõned jätawad ülesandmist sellepärast

tegemata, et kohtu poolt Kreistohter wälja ei saadedaks, mis wallale küüthobuste kulu teeb. Aga kui kogukonna walitsused ise wiibimata nõnda teeksiwad, kuda ülemal kuulsime, siis ei saaks sillakohtul tohtri saatmisega palju ial toimetust olema, waid kogukonna walitsus kirjutaks omalt poolt: „Meil on seal ja seal talus kaks ehk rohkem inimest haigeks jäänud rõugede käte, mispärast tõbiste ja terwede wahel kõik läbistiku käimine kinni pandud on, et tõbi kaugemale ei peaseks, sellega oleks kõik tehtud.

Üks teine juhtumine, mis kül kogukonna uue walitsusse ei puutunud, ommetegi aastal 1867, kellest siin kõnleme, ***i wallas etetuli, oli talumaade müümine, nõnda et kuus rentniku korraga päris omaniku seisusesse astusiwad ja kaks talu weel wõõra ostjatele omadyseks saiwad. Teine neist wiimastest, meie wana tutaw, Jüri Põllupap oli, kuida juba tema minewa aastasest jutust näitas, äia talust lahkunud ja oma wanemate naabrisse pesa aset walmistanud. Üks ainuke neist kaheksast ostjast jõudnud oma rahaga talusinda kohe wäljamaksta, et mite kopikat wõlga ei jäänud. Teised toimetasiwad ostmise kaupa rentkassa laenu abiga, ehk jäiwad ühe osa hinda müüjale wõlga, mis hiljem aast aastalt äratasuti. Need, kes rentkassast, rohkem ehk wähem oma ostetud talude peale laenasiwad, pidid wõlga nõnda tasuma, et niikaua intressid maksiwad, kunni intresside maksmine kapitali wõlga ühes mahakustunud. Niisugune intresside maksmine paarkümmend aastat järgmiste näitab esimesel silmapilgul kül natuke ränk, aga ränkus lähäb kohe kergemaks, kui meele tuletame, nii ja nii mitme aasta pärast lõpewad kõik mak-

Eesti-rahwa Kasuline Kalender 1869, lk. 25